

Innhold

Kapittel 1 - Forsknings- og utviklingsarbeid i skolen.....	13
Hva er forskning?.....	15
Forskning i skolen og forskning på skolen	16
Forskningens grunnbegreper – teori og empiri.....	18
Teori og teoretiske perspektiver.....	20
Bokens oppbygging	24
Kapittel 2 - Skolen som forskningsfelt	27
Skolens kjernevirksomhet – lærer og elev.....	29
Skolen som organisasjon	30
Skolen som samfunnsinstitusjon	33
Skolen som forskningsfelt.....	36
Variansperspektivet	36
Prosessperspektivet	38
Systemperspektivet.....	39
Skolen som aktivitetssystem.....	41
Avslutning.....	43
Kapittel 3 - Det epistemologiske utgangspunktet	45
Positivismen.....	46
Konstruktivismen	49
Post-positivismen	51
Avslutning.....	54

Kapittel 4 - Problemstilling og forskningsdesign.....	57
Fra en vid til en spisset problemstilling.....	58
Problemstillinger og forskningsdesign	60
Casestudier	63
Enkelcasestudier	64
Enkelcase og etnografiske studier.....	66
Komparative casestudier	68
Eksperimentelle casestudier.....	70
Det kontrollerte eksperimentet	72
Liten N-studier.....	74
Fenomenologiske studier	75
Narrative studier.....	78
Stor N-studier.....	79
Tverrsnittundersøkelser	80
Tidsseriestudier	82
Kohortstudier.....	83
Panelundersøkelser	84
Forskningsdesign – en oppsummering.....	85
Kapittel 5 - Det kvalitative og det kvantitative	89
«Metodedebatten».....	90
Den kvantitative metodens historiske utgangspunkt.....	93
Den kvalitative metodens historiske utgangspunkt	95
Data om den sosiale virkelighet – tall versus ord?.....	99
Deduktivt, induktivt og abduktivt.....	101
Fra individ eller helhet til individ i kontekst.....	104
Fra nærhet eller distanse til nærhet og distanse	106
Det refleksive idealet	108
Oppsummering og konklusjon.....	110
Kapittel 6 - Kvalitative datainnsamlingsmetoder	113
Observasjon som datainnsamlingsstrategi.....	113
Ulike observatørroller	115
Intervju som datainnsamlingsstrategi	117
Det fenomenologiske intervjuet.....	118
Det narrative intervjuet.....	119

Former for intervju	120
Det strukturerte intervjuet.....	120
Det ustrukturerte intervjuet.....	120
Det semi-strukturerte intervjuet	121
Spørsmål som hjelper forskeren til å forstå.....	122
Oppfølgingsspørsmål	122
Inngående spørsmål	123
Modeller for spørsmål	124
Spørsmål i konkret forskning.....	125
Oppklaringsspørsmål	125
Ulike metodiske tilnærminger og spørsmål.....	126
Fokusgruppeintervjuet	127
Kombinasjon av metoder	128
Praktiske råd	131
I sammenheng med observasjon.....	131
I sammenheng med intervju.....	132
Forskerrollen og tilgang til feltet.....	133
Kapittel 7 - Kvalitativ dataanalyse	139
Innledning	139
Konstant komparativ analysemetode: utgangspunkt og hensikt	141
Teoriens betydning når den konstant komparative analysemetoden brukes.....	142
Analyseprosedyrer i den konstant komparative analysemetoden	145
Memos og diagrammer og «forfining» av kategorier	151
Validering av teorien	152
Analyse av en pågående prosess	153
Kontekstuelle forhold i analysen	153
Å stille spørsmål og å sammenligne	154
Strategier i analysearbeidet.....	155
«Far-out comparisons»	155
«Flip-flop»-strategien	156
Vinke med det røde flagget.....	156

Mer spesifikke analysemetoder.....	157
Analyse av casestudier.....	157
Etnografisk analyse.....	159
Fenomenologisk analyse.....	160
Narrativ analyse.....	162
Tekstanalyse.....	163
Samtaleanalyse.....	164
Kapittel 8 - Kvantitative datainnsamlingsmetoder.....	165
Den kvantitative metodens logikk.....	166
Operasjonalisering.....	167
Utforming av spørsmål og svar.....	171
Utforming av svaralternativer – målenivå.....	171
Utforming av spørsmål.....	179
Web-basert spørreskjema – styrker og svakheter.....	185
Utsending av spørreskjema – praktiske hensyn.....	188
Avslutning.....	190
Kapittel 9 - Kvantitativ dataanalyse.....	193
Koding.....	193
Univariat analyse – svarfordelingen på ett spørsmål.....	194
Fordelinger – absolutte, proporsjonale og prosentvise.....	194
Fordelinger – grafiske fremstillinger.....	196
Mål på sentraltendens og spredning.....	197
Variabler på kategorisk målenivå.....	198
Variabler på rangordnet eller metrisk målenivå.....	199
Bivariat analyse – samvariasjon mellom to variabler.....	202
Tabeller og prosentdifferanser.....	203
Sammenligning av gjennomsnitt.....	205
Statistiske mål på samvariasjon.....	206
Lineær og ikke-lineær samvariasjon.....	213
Dummy-variabler – variabler med to verdier.....	215
Regresjonsanalyse.....	216

Kapittel 10 – Forskningens kvalitet – tolkning, gyldighet og pålitelighet	219
Metodologisk drøfting – gyldighet (validitet) og pålitelighet (reliabilitet)	222
Pålitelighet (reliabilitet)	223
Indre gyldighet (intern validitet)	229
Begreper og virkelighet	229
Kausalitet – årsak og virkning	233
Triangulering	236
Overførbarhet (ytre gyldighet)	238
Naturalistisk generalisering	238
Statistisk generalisering	240
Undersøkelsens kvalitet	242
 Kapittel 11 – Masteroppgaven	 245
Ethiske prinsipper i forskning	246
Informert samtykke	247
Krav til privatliv	249
Krav til riktig presentasjon av data	251
Meldeplikt eller ikke	252
Masteroppgaven	254
Oppgavens innledning	255
Teori og relatert forskning	257
Metode og empiri	258
Analyse av data	259
Sitater i teksten	262
Tabeller i teksten	263
Drøfting	266
Avslutning	268

INNHold

Referanser	269
Vedlegg 1 <i>Intervjuguide til lærer som er skygget</i>	287
Vedlegg 2 <i>Oversikt over datamateriale samlet inn på Skole A1</i>	289
Stikkordregister.....	291
Sluttnoter	297